

DIỄN ĐÀN

Số 22

Ngày 15/7/1991

nội dung

Đồng Cua ron có giá trị hơn	5
Liệu liên bang Nam tư có tan vỡ hay không	6
Hành khúc nghèo và cô độc	7
Châu Á, vấn đề tự do và thịnh vượng	8
Lý Quang Diệu nói về dân chủ và phát triển	10
Vấn đề quần đảo Trường sa	11
Hello, Việt nam	12
Tư liệu tham khảo: Đa nguyên và phát triển KT	14
Diễn đàn Praha '90 - '91: Tản mạn về CNXH	16
Hãy ủng hộ tiếng nói cho một VN mới ở nước Nga:	
- Cùng chung niềm khát vọng	18
- Họ bị kết tội vì yêu nước	19
- Sài gòn - gặp lại sau một năm	20
Sự gian manh dân đen	21
Sứ khải: Thi hào Hàn Mặc Tử	22
Lời đáp cho kẻ nhìn trộm	26
Trăm mã trà	27
Vài đêm cần lưu ý khi bị cất hợp đồng	27

TẠP CHÍ DIỄN ĐÀN
do thanh niên Việt nam tại Praha
biên soạn và phát hành

Tổng biên tập: Trần Hồng Hà

Mọi thư từ, bài vở, tiền ủng hộ xin
gửi về địa chỉ:

Trần Hồng Hà
Kolej Strahov XI/42
160 00 Praha 6
C S F R

tel. 35 49 79, xin phòng 42
Fax: (42) (02) 22 23 04

Số tài khoản ngoại tệ:
Devizove konto: 34833-1010759 - 111
Komerční banka
Na Prikope 3 - Praha 1

Cùng Bạn Đọc

Các bạn thân mến,

Đại hội VII của ĐCS VN vừa mới kết thúc đã cho thấy rằng cơ hội cuối cùng để đảng chuộc lại lỗi lầm của mình đối với dân tộc đã bị bỏ lỡ.

Không những thế, đảng đã trở thành vật cản trên con đường phát triển của đất nước.

Nhưng, đảng không thể kèm hãm mãi trí tuệ - tiềm năng của hơn sáu triệu con người, vì như một chiếc vỏ trứng không thể kèm hãm mãi mầm sống đang từng ngày, từng giờ trỗi dậy trong lòng nó. Mầm sống ấy đang được truyền hơi ấm của ánh sáng tự do, dân chủ từ khắp năm châu.

Những vết rạn nứt đầu tiên đã xuất hiện, và một ngày không xa nữa, con chim Việt sẽ phá tung chiếc vỏ trứng đã bao nhiêu năm cầm tù nó, và bay về với nhân loại.

Hãy tin ở ngày ấy...

BBT

Thời gian qua tính từ số 21 đến ngày 13.7.1991 chúng tôi đã nhận được:

Bài của các bạn sau đây:

Nguyễn Đình Ninh (Teplíce), NCT (Brno), Người Cùng Khổ (Banská Bystrica), Nguyễn Anh Xuân (BRD), Nguyễn Như Bình (BRD), Nguyễn Việt (BRD), Trần Tuấn Hải (Skalica n/Slo.), Đinh Thu Nguyệt (BRD).

Tiền ủng hộ của các bạn:

Đinh Thu Nguyệt (20DM, BRD), Frank Thomas (10DM, BRD), Nguyễn Minh Hạnh (30Kcs, BRD), Jana Leová (50Kcs, Praha 5), Khuất Bằng (50Kcs, Praha 9), Nguyễn Thị Ngan (50Kcs, Plavý), Vietnam Demokratikus (100Kcs, Hungari), Hoàng Tuấn (150Kcs, BRD), Trương Minh Dũng (10DM, BRD), Lưu Thị Thu Hà (20DM, Thụy Sĩ), Bội Khanh (20USD, USA), Phạm Hùng (30Kcs, Bratislava), Nguyễn Tân Khoa (50Kcs, Plzen), Trần Tuấn (50Kcs, Prostějov)

Thư góp ý, đặt báo của các bạn:

Tập thể nhà máy Praga (Praha), Nguyễn Đức Vỹ (Brno), Vũ Văn Phước (Brandýs nad Labem), Tập thể Jaromer (Jaromer), Ngọc Mai (Jaromer II), Nguyễn Xuân Minh (Pankrac), Tập thể nhà máy OBALUNION (Teplíce), BBT Cán ến (BRD), BBT Tia Sáng (BRD), Lê Nhị Hà (BRD), Nguyễn Hoàng Linh (Hungary), Nguyễn Văn Hai (Melnik), Lê Đăng Quân (Slaný), Nguyễn Văn Hai (Melnik), Đỗ Văn Hiền (Mladá Boleslav), Nguyễn Mạnh Thường (Benátky II), Phương Bình (Stod), Trần Anh Đăng (Chéb), Viêt Sơn (Ustí nad Labem), Trần Quốc Hưng (Skalica), Trương Minh Dũng (BRD), Lưu Thị Thu Hà (Thụy Sĩ), Bội Khanh (USA), Phạm Hùng (Bratislava), Nguyễn Tân Khoa (Plzen), Trần Tuấn (Prostějov), Nguyễn Đình Ninh (Teplíce), Nguyễn Như Bình (BRD), Nguyễn Việt (BRD), Trần Tuấn Hải (Skalica n/Slo.), Đinh Thu Nguyệt (BRD).

Chúng tôi xin chân thành cảm ơn và mong tiếp tục nhận được sự cộng tác, giúp đỡ cũng như góp ý trao đổi của các bạn trong thời gian tới.

Trong thời gian qua, một số thư của bạn đọc đã bị mở trộm. Vậy xin các bạn không gửi tiền ủng hộ trong thư mà cố gắng gửi qua đường bưu điện để phòng mất cắp.

BBT xin vô cùng cảm ơn.

TIN VIỆT NAM

QUÂN ĐỘI XÔ VIỆT NHẤT ĐỊNH SẼ RỜI KHỎI CẢNG CAM RANH

Theo hãng tin Reuters (Pháp) ngày 18.6.91, một quan chức Liên-xô là Andrei Levin, tham tán Đại sứ quán Liên-xô tại Việt nam, đã bác bỏ những nguồn tin cho rằng Matxcova muốn thay đổi ý định, ngừng rút quân khỏi vịnh Cam ranh. Kế hoạch rút quân được vạch ra cho đến năm 1994.

Ông ta còn thông báo thêm rằng Liên-xô đã rút khoảng 3/4 số tàu thuyền và máy bay ra khỏi căn cứ quân sự ở bờ biển đông nam của Việt nam, trước đây là quân cảng quan trọng của Mỹ trong chiến tranh Việt nam.

Trước đó một tuần tạp chí International Herald Tribune đã trích đăng lời phát biểu của đô đốc Vladimir Kasatkin, người phụ trách khu vực châu Á và Thái bình dương, rằng Liên-xô sẽ tiếp tục sử dụng Cam Ranh như một điểm tựa cho các hoạt động hải quân ở Đông nam Á, Ấn độ dương và vùng vịnh Péc xích. Ông ta còn nói rằng ở đây Liên-xô vẫn còn một đơn vị gồm 6 đến 10 máy bay vận tải, một máy bay do thám trên biển, một tàu ngầm, 4 tàu tuần tiễu và 8 thuyền vận tải.

(Theo International Herald Tribune 19.6.1991)

NHÀ MÁY LỌC DẦU

Hai công ty Nhật bản là Nippon Mining Co. và Sumitomo Corp. đang lập kế hoạch xây dựng một nhà máy lọc dầu ở Việt nam và sẽ đệ trình kết quả thăm dò nghiên cứu về khả năng thực hiện lên chính phủ Việt nam trong thời gian gần đây. Nhà máy lọc dầu với tổng giá trị 800 triệu US\$ dự định sẽ được xây dựng gần thành phố Hồ Chí Minh.

(Theo Far Eastern Economic Review 18.6.1991)

NHÓM BẢO VỆ NHÂN QUYỀN BUỘC TỘI HÀ NỘI

Ngày 10.6.1991, nhóm bảo vệ nhân quyền Asia Watch tuyên bố trong một bài phóng sự rằng Việt nam đã bắt giữ ít nhất 47 người do những biểu hiện, tuy bắt bớ đồng nhưng có tính chất chống đối mang màu sắc chính trị hay tín ngưỡng, tôn giáo. Rất nhiều người trong số đó vẫn đang bị giam giữ mà không qua xét xử. Bài phóng sự cũng nêu lên rằng trong số 47 người bị bắt có những người bị tử chối cả những điều trị chăm sóc y tế tối thiểu. Asia watch cho rằng phần lớn các vụ bắt giữ gần đây là sự chào đón của chính phủ Cộng sản đối với những lời phê phán của quần chúng trong quá trình chuẩn bị đại hội đảng Cộng sản Việt nam lần thứ bảy. Chính phủ đang dần dần đánh mất sự kiểm soát của mình đối với các lực lượng đối lập những người theo trường phái cứng rắn trong Đảng thì đáp lại các lời phê phán bằng hàng loạt vụ bắt bớ làm xáo động dư luận.

Trong số những người bị bắt giữ có nữ văn sĩ Dương Thu Hương, cựu đảng viên của Đảng, bị bắt ngày 14.4 và "tội" có ý định tuồn các tài liệu phê phán Đảng ra nước ngoài. Asia Watch cũng đưa ra một bài phóng sự khác nêu lên rằng số người bị bắt có liên quan đến việc trục xuất một nhà kinh doanh Mỹ mà Hà nội buộc tội làm gián điệp là nhiều hơn so với thông báo chính thức.

(Theo Far Eastern Economic Review 11.6.1991)

VIỆT NAM ĐÚNG THỨ 99 TRÊN THẾ GIỚI

Theo nghiên cứu đo Chủng trình phát triển của LHQ (VNDP) thực hiện Việt nam là nước thứ 99 trong bảng xếp hạng chất lượng ngành y tế, bảo đảm phúc lợi xã hội, trình độ học vấn của nhân dân. Đứng đầu trong bảng xếp hạng 160 nước là Nhật bản, Canada, Island, Thụy điển và Thụy sĩ. Mỹ được xếp thứ bảy. Trong các nước hiện nay hoặc trước kia đã từng là XHCN được xếp hạng cao nhất là Tiệp khắc (thứ 27), tiếp theo là Hungary (30), Liên xô (31), Bulgaria (33), Ba lan (41), Rumani (58), Cu-ba (62), Mong cổ (87), Lào (128), Cam-pu-chia (140). Nhóm các nước có trình độ phát triển thấp (bắt đầu từ số thứ tự 98) bao gồm phần lớn các nước châu Phi và một số nước châu Á. Năm nước đứng cuối bảng là Mali, Afganistan, Guinea, Gambia và Sierra Leone.

(Theo Lidové Noviny 4.7.1991)

ĐẠI HỘI LẦN THỨ VII ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

Đại hội VII ĐCS Việt Nam vừa được tiến hành tại Hà Nội từ ngày 24 đến 27.6. Đố Mười được bầu làm tổng bí thư mới của đảng. Bộ chính trị mới gồm 13 người: Đố Mười, Lê Đức Anh, Võ Văn Kiệt, Đào Duy Tùng, Đoàn Khuê, Vũ Cảnh, Lê Phước Thọ, Phan Văn Khải, Bùi Thiện Ngộ, Nông Đức Mạnh, Phạm Thế Duyệt, Nguyễn Đức Bình và Võ Trần Chí. Ban cố vấn gồm ba người: Nguyễn Văn Linh, Phạm Văn Đồng, Võ Chí Công.

(Nhân Dân 28.6)

TIN THẾ GIỚI

NELSON MANDELA - CHỦ TỊCH ANC

Lần đầu tiên kể từ năm 1958 đại hội của tổ chức đối lập Nam Phi Đại hội dân tộc Phi (ANC) của những người da đen được tổ chức trên lãnh thổ Nam Phi. Đây là đại hội lần thứ 48 của tổ chức này. Theo đúng như sự dự đoán Nelson Mandela được bầu giữ chức chủ tịch ANC. Trong bài phát biểu của mình ông tuyên bố ANC phải đi theo con đường đàm phán và không được trở lại với các phương pháp bạo lực. "Ngay cả với những cố gắng phi thường và vũ khí trong tay chúng ta đã không thắng nổi chế độ cầm quyền," Mandela nói, "Đàm phán trong con mắt chúng ta là sự tiếp tục cuộc tranh đấu để đạt được mục tiêu chính - trao trả quyền lực cho nhân dân." Đại hội ANC cũng đề nghị xóa bỏ trưng phát kinh tế đối với Cộng hòa Nam Phi. Qua trình xóa bỏ này theo ý ANC nên được chia làm ba giai đoạn.

Trong giai đoạn một cần phải giải quyết các vấn đề theo ANC gây cản trở cho việc lập hiến pháp mới. Trước hết là thả tù chính trị, ân xá cho các kiều dân Nam Phi và chống lại nạn bạo lực trong các khu người da đen sinh sống. Đồng thời trưng phát trong các lĩnh vực văn hóa, thể thao và du lịch sẽ được xóa bỏ.

Trong giai đoạn hai chính phủ lâm thời sẽ được thành lập và các nước trên thế giới sẽ xóa bỏ các luật trưng phát Nam Phi trong buôn bán, đầu tư và giúp đỡ tài chính quốc tế.

Và cuối cùng để thế giới xóa bỏ các luật trưng phát còn lại - cấm xuất khẩu dầu mỏ và vũ khí sang Nam Phi - nước này cần đưa ra hiến pháp mới và tổ chức bầu cử tự do, trong đó không có sự phân biệt chủng tộc.

Trong mấy năm gần đây tổng thống Nam Phi Frederik Willem de Klerk đã tiến hành nhiều cải cách. Nelson Mandela đã được trả tự do sau 27 năm bị giam cầm. Các đạo luật làm cơ sở pháp lý cho chủ nghĩa phân biệt chủng tộc (apartheid) đã bị hủy bỏ. Chính phủ của người da trắng đã cho phép ANC hoạt động hợp pháp trở lại và bắt đầu đàm phán với tổ chức đối lập của người da đen này. Nhiều nước phương Tây đã dần dần hủy bỏ các luật trưng phát Nam Phi. Ủy ban Olympic quốc tế đã thôi tẩy chay Nam Phi và cho phép nước này tham gia Thế vận hội sắp tới tổ chức năm 1992 tại Barcelona. Mặc dù chắc chắn sự kỳ thị chủng tộc còn kéo dài trong nhiều năm tháng nữa nhưng cơ sở pháp lý của nó đã bị xóa bỏ. Hy vọng rằng Nam Phi sẽ trở thành một nước thật sự dân chủ, nhân bản và phồn vinh trong thời gian ngắn nhất.

(Tổng hợp tin tức từ đài, vô tuyến truyền hình và báo chí trong thời gian cuối)

KHÔNG KẾT TỘI TẬP THỂ

Bộ trưởng Công lý Đức K. Kinkel bác bỏ các giả thuyết cho rằng cần tổ chức một vụ án tập thể chống những người đã từng giữ các chức vụ cao cấp trong bộ máy Cộng hòa Dân chủ Đức trước kia. Trong buổi phỏng vấn của báo Der Tagesspiegel ông tuyên bố rằng bắt cứ lúc nào cũng cần chỉ ra tội lỗi của từng cá nhân. Trước Kinkel nói rằng không thể tính tội khả năng đưa Erick Honecker ra trước vành móng ngựa mặc dù ông ta rất "lấy làm tiếc" điều đó. (ND - E. Honecker đã được đưa từ bệnh viện quân đội Liên xô ở Đức sang Matxcova).

(Theo Lidové Noviny 9.7.1991)

CHẤM DỨT HIỆP ƯỚC VARSAVA

Sáng ngày 2.7.1991 trong cuộc họp cuối cùng của Ủy ban cố vấn chính trị hiệp ước Varsava, các thành viên đã đặt bút ký lần cuối cùng chính thức khai tử cho tổ chức quân sự này (câu trúc quân sự của nó đã chấm dứt tồn tại từ 31.3.1991). Tham gia ký kết có phó tổng thống Liên-xô G.Janajev, các tổng thống V. Havel (Tiệp Khắc), L. Walesa (Ba lan), Z. Zelev (Bulgary), I. Iliescu (Rumany) và thủ tướng Hungary J. Antall. Trước đây hiệp ước Varsava còn có thêm hai thành viên là Albany (trút khỏi năm 1968 để phản đối cuộc xâm lược Tiệp Khắc, chiến dịch quân sự chung duy nhất của tổ chức quân sự này kể từ khi thành lập năm 1955 đến nay), Cộng hòa dân chủ Đức (rút do sát nhập vào Tây Đức). Bản ký kết trên sẽ có hiệu lực chính thức khi được quốc hội tất cả các nước thành viên phê chuẩn tức là khoảng đến cuối năm nay.

(Theo Mladá fronta Dnes 1-2.7.1991)

HỘI NGHỊ TỶ US\$ CHI PHÍ QUÂN SỰ MỖI NĂM

Hàng năm chi phí quân sự của tất cả các nước trên thế giới cộng lại đã vượt quá con số 1000 tỷ US\$ và con số khổng lồ này cần được giảm bớt. Đó là kết luận đáng trong thông báo hàng năm của Ngân hàng thế giới.

(Theo Lidové Noviny 9.7.1991)

GORBACHOV VÀ PHONG TRÀO CẢI CÁCH DÂN CHỦ

"Chúng tôi sẵn sàng chào đón Mikhail Gorbachov nếu như ông ta muốn tham gia Phong trào cải cách dân chủ," đó là lời tuyên bố của Eduard Shevardnadze ngày 5.7.1991. Phong trào cải cách dân chủ vừa được E. Shevardnadze, nguyên bộ trưởng Bộ ngoại giao Liên xô, và một số nhà chính trị mang tư tưởng dân chủ khác thành lập. Họ đang tích cực chuẩn bị cho đại hội dự định khai mạc vào tháng 9. Đại hội sẽ đặt ra đường lối cụ thể, chuyển tổ chức này thành một đảng hoạt động trên phạm vi toàn liên bang. Phong trào cải cách dân chủ muốn tu hợp tất cả các lực lượng dân chủ và mong muốn cải cách trong toàn Liên xô để đưa đất nước ra khỏi tình trạng khủng hoảng hiện nay.

(Theo Lidové Noviny 8.7.1991)

CU-BA KHÔNG CẦN SỰ GIÁM SÁT CỦA LIÊN HỢP QUỐC.

Ngày 3.7.1991 Bộ ngoại giao Cu-ba cực lực phản đối khả năng LHQ giám sát việc tôn trọng quyền con người ở Cu-ba. Bản tuyên bố do hãng tin Presa Latina đưa nói rằng chính phủ Cu-ba sẽ dứt khoát không cộng tác với đặc phái viên của LHQ được cử đi thực hiện nhiệm vụ này. Đại sứ Cu-ba tại LHQ Ricardo Alarcon coi quyết định này của LHQ là "vô nghĩa" và nhấn mạnh rằng đây là một phần của chiến dịch thù địch đối với cách mạng Cu-ba, đồng thời ông ta yêu cầu LHQ cử người xem xét tình trạng nghèo đói ngày càng trầm trọng và tỷ lệ tử vong ở trẻ em đang gia tăng ở Mỹ.

(Theo Lidové Noviny 4.7.1991)

KẾ HOẠCH RÚT QUÂN SẾ ĐƯỢC TÔN TRỌNG

Chỉ huy nhân quân phía Tây quân đội Liên xô Burlakov đảm bảo với bộ trưởng Đức Stoltenberg rằng Mátxcơva và quân đội Liên xô sẽ tôn trọng hiệp ước rút quân kể cả thời gian biểu của nó. Tuần trước cơ tin đồn rằng Burlakov đề dọa sẽ ngừng rút quân nếu Đức không bắt đầu xây dựng nhà ở cho các sĩ quan Liên xô từ Đức trở về.

(Theo Lidové Noviny 4.7.1991)

TỰ HỮU HÓA Ở LIÊN XÔ

Ngày 1.7.1991 Quốc hội Xô-viết đã thông qua đạo luật về tự hữu hóa nền kinh tế Liên xô. Đạo luật này dự kiến rằng đến cuối năm sau 1/3 số công ty công nghiệp Liên xô sẽ được tự hữu hóa. Việc đưa các xí nghiệp quốc doanh về tay tư nhân sẽ được chia làm hai giai đoạn. Trong giai đoạn đầu, dự kiến sẽ kết thúc vào cuối năm 1992, vốn sản xuất cơ bản của các xí nghiệp sẽ được tự hữu hóa. Dưới sự điều khiển trực tiếp của các cơ quan liên bang các xí nghiệp quốc doanh sẽ được chuyển sang sở hữu tập thể, chuyển thành công ty cổ phần hoặc đem bán đấu giá.

Cũng ngày 1.7.1991 tại nước Cộng hòa liên bang Nga việc đăng ký thất nghiệp đã chính thức đi vào hoạt động. Theo dự đoán đến cuối năm nay ít nhất sẽ có 5 triệu người không có việc làm.

(Theo Lidové Noviny 2.7.1991)

TÌNH HÌNH AN-GIÊ-RI CĂNG THẲNG

Ngày 30.6.1991 có ít nhất hai người chết và nhiều người khác bị thương trong cuộc đụng độ giữa lực lượng an ninh An-giê-ri và những người Hồi giáo cuồng tín thuộc Mặt trận cuối rồi Hồi giáo (FIS). Các cuộc xô xát bùng nổ sau khi quân đội gỡ các khẩu hiệu Hồi giáo khỏi các tòa nhà công cộng. Hai người lãnh đạo chủ chốt của FIS đã bị bắt và bị buộc tội "âm mưu phản loạn có vũ trang đe dọa an ninh quốc gia". Ngày 1.7.1991 lực lượng an ninh đã chiếm trụ sở FIS và bắt 2500 người của đảng này.

(Theo Lidové Noviny 1-2.7.1991)

NHỮNG QUỐC GIA HẢO PHONG

Mỹ và Nhật Bản là hai nước công nghiệp phát triển trong năm 1990 đã giúp đỡ tài chính nhiều nhất các nước thế giới thứ ba. Tổng viện trợ tài chính của Mỹ vào khoảng hơn 10 tỷ đô-la trong khi của Nhật là 9,24 tỷ đô-la.

(Mladá fronta Dnes 28.6)

LÍNH MŨ NỔI ĐEN LẠI HOÀNH HÀNH

Chiều ngày 26.6 đồn vị lính tinh nhuệ của Bộ nội vụ Liên Xô - OMON (hay thường gọi là lính mũ nổi đen) - đã tấn công và chiếm đóng tổng đài điện thoại và điện tín trung tâm ở Vilnius, thủ đô Litva. Tin này do hãng tin Reuter đưa dựa theo lời người phát ngôn của phái đoàn Litva ở Mátxcơva.

Bộ nội vụ Liên Xô đã phải lên tiếng cảnh cáo OMON và yêu cầu các đồn vị OMON ở Litva "phải tuyệt đối tôn trọng luật pháp" và không được "đụng độ với dân chúng và chính quyền địa phương". Đây là lần đầu tiên Bộ nội vụ liên bang công khai nhắc nhở các đồn vị lính mũ nổi đen của mình ở vùng Baltic. Từ trước tới nay Mátxcơva vẫn luôn tuyên bố rằng không ra lệnh cho lính mũ nổi đen thực hiện các cuộc tấn công tàn bạo chống dân chúng và chính quyền địa phương ở các nước Baltic những cũng không có biện pháp gì để chấm dứt các cuộc tấn công đó.

(Mladá fronta Dnes 1.7)

BẦU CỬ BỊ HOÀN LẠI Ở CU-BA

Ngày 5.7 Quốc hội Cu-ba quyết định kéo dài nhiệm kỳ năm năm của mình thêm một năm nữa. Bầu cử quốc hội lẽ ra sẽ được tổ chức vào cuối năm nay. Sự cần thiết của quyết định này được giải thích là do "hoàn cảnh đặc biệt", chủ yếu là căn cứ đủ thời gian để sửa đổi luật bầu cử và hiến pháp.

(Mladá fronta Dnes 8.7)

QUYỀN CON NGƯỜI BỊ CHẤ ĐÁP Ở TRUNG QUỐC

Theo số liệu của tổ chức Ân xá Quốc tế (Amnesty International) hàng nghìn người bị bắt sau vụ thảm sát đẫm máu trên quảng trường Thiên An Môn năm 1989 cho đến nay vẫn bị giam cầm không hề có xét xử. Năm ngoài có ít nhất 750 người bị xử tử hình ở Trung Quốc, nhiều nhất từ năm 1983.

(Mladá fronta Dnes 9.7)

ỦNG HỘ CỔ ĐIỀU KIỆN

Ngày 9.7 tổng thống Liên bang Nga Boris Yelcin tuyên bố sẽ ủng hộ Mikhail Gorbachov trong kỳ bầu tổng thống Liên xô tới, tất nhiên là chỉ trong trường hợp Mikhail Gorbachov tiếp tục tôn trọng chủ quyền của các nước cộng hòa và giữ vững đường lối cải cách hiện nay.

(Mladá fronta Dnes 1.7)

BẮC TRIỀU TIÊN XIN GIA NHẬP LHQ

Ngày 8.7 Cộng hòa dân chủ nhân dân Triều Tiên chính thức nộp đơn xin gia nhập Liên Hợp Quốc. Đồng thời nước này cũng tuyên bố tiếp nhận Hiến chương LHQ và cam kết sẽ tôn trọng nó. Như vậy CHDCND Triều Tiên đã từ bỏ chủ trương của mình trước đó - để hai nước Triều Tiên chung nhau một ghế trong LHQ.

(Mladá fronta Dnes 10.7)

QUỐC HỘI BULGARI TỰ GIẢI TÁN

Ngày 12.7 Quốc hội Bulgari tuyên bố tự giải tán mở đường cho cuộc bầu cử mới ở nước này. Trước đó các nghị sĩ đã thông qua bản hiến pháp mới. Bầu cử quốc hội và chính quyền địa phương mới sẽ được tiến hành vào ngày 29.9 năm nay.

(Mladá fronta Dnes 13.7)

DE CUELLAR KHÔNG MUỐN TIẾP TỤC LÀM TỔNG THỦ KÝ LHQ

Tổng thủ ký LHQ Javier Perez de Cuellar trong cuộc phỏng vấn của tạp chí Đức Der Spiegel nói rằng đến cuối năm nay ông ta sẽ rút khỏi chức vụ này mặc dù một số thành viên của Hội đồng bảo an LHQ kêu gọi ông ta ở lại thêm một thời gian nữa.

(Theo Lidové Noviny 1.7.1991)

MAU LẠI CHÁY Ở KARABACH

Xác sáu người - ba đàn ông và ba phụ nữ - vừa được tìm thấy ngày 28.6.1991 tại làng Karadagly của người Azerbajdzan thuộc vùng tự trị Thượng Karabach. Phần lớn dân cư vùng tự trị này là người Armen. Theo hãng tin TASS và Interfax làng này bị tấn công bằng tên lửa, súng cối và vũ khí thông thường từ một làng của người Armen cách đó chỉ có 600 m. Cuộc tấn công kéo dài hơn một giờ. Vài giờ sau, khi lực lượng an ninh kéo đến thì họ chỉ tìm thấy các xác chết cháy và nhà cửa đổ nát. Những kẻ tấn công đã kịp trốn thoát.

(Theo Lidové Noviny 1.7.1991)

LỆNH GIẾT RAJIV GANDHI DO SẾP "NHỮNG CON HỒ" ĐƯA RA

Theo tạp chí India Today từ cuối tháng 11 đầu tháng 12 năm ngoái V. Pirabhakaran, thủ lĩnh tổ chức ly khai Sri Lanka "Những con hồ giải phóng Tamil" (LTTE) đã ra quyết định ám sát Rajiv Gandhi. V. Pirabhakaran sợ rằng nếu Rajiv Gandhi trở lại nắm quyền thì ông ta sẽ lại gửi quân sang Sri Lanka và tiêu diệt mạng lưới của LTTE ở tiểu bang Ấn Độ Tamilnad.

(Theo Lidové Noviny 2.7.1991)

THỜI GIAN BIỂU TIÊN TỚI DÂN CHỦ Ở LIÊN XÔ

+ Tháng 5-6.1991: Bầu cử trực tiếp tổng thống Gruzia (Zviad Gamsakhurdia, ngày 26.5), Nga (Boris Yeltsin, ngày 12.6) và các cuộc bầu cử thị trưởng Moskva và Ieningrad. Trong những tháng tới sẽ có các cuộc bầu cử địa phương ở nhiều vùng khác trong nước Nga, và bầu cử tổng thống ở vài nước cộng hòa khác (Armenia, Kazakhtan, Moldavia).

+ Hè-thu năm 1991: hiệp ước liên bang dự định được ký giữa các nhà lãnh đạo trung ương với nhiều nhất là 9 nước cộng hòa trong tổng số 15 nước.

+ Tháng 9.1991: Đại hội đại biểu nhân dân họp để kháng định hiệp ước liên bang và thảo luận hiến pháp mới dựa trên đó.

+ Đầu năm 1992: Ký kết hiến pháp mới.

+ Giữa năm 1992: tổ chức bầu cử vào quốc hội liên bang mới với sự tham gia của nhiều đảng phái.

+ Giữa năm 1992 hoặc sau đó ít lâu: Bầu cử trực tiếp tổng thống liên bang.

(The Economist 22.6)

TIN TIẾP KHẮC

TRANH PICASSO

Ngày 28.6.1991 trong cuộc họp báo được tổ chức đồng thời tại Praha và Munich (Đức) cơ quan hình sự Tiệp khắc và bang Bayern (Đức) đã tuyên bố chính thức kết thúc việc điều tra vụ trộm bức tranh Picasso (được đánh giá là lớn nhất trong thế kỷ này ở Tiệp khắc do tổng giá trị của bốn bức tranh lên tới 34 triệu US\$) từ cung điện Sternberský (Praha) ngày 6.5.1991. Một bức được phát hiện tại Đức, ba bức còn lại ở Praha. Trong quá trình điều tra cảnh sát cũng đã phát hiện ra một loạt công trình nghệ thuật và hiện vật cổ bị đánh cắp tại Tiệp-khắc và tuồn sang Đức. Sau vụ này bộ văn hóa nước Cộng hòa Séc đã quyết định cấp 30 triệu Kčs cho các viện bảo tàng nghệ thuật vùng Séc để tăng cường hệ thống bảo vệ.

(Theo Mladá Fronta Dnes 29.6.1991)

TỔNG THỐNG MEXICO THĂM TIẾP KHẮC

Từ ngày 2 đến 3.7.1991 theo lời mời của tổng thống Tiệp-khắc V. Havel tổng thống Hợp chúng quốc Mexico Carlos Salinas de Gortari đã đến thăm chính thức Tiệp-khắc, lần đầu tiên sau 70 năm lập quan hệ ngoại giao giữa hai nước. Đề tài chính trong cuộc hội đàm giữa hai bên là tình hình kinh tế của hai nước, chủ yếu là những điểm chung như tư hữu hóa, các biện pháp ngân quỹ lạm phát và nợ nước ngoài.

(Theo Mladá Fronta Dnes a Práce 3-4.7.1991)

LẦN ĐẦU TIÊN TRONG LỊCH SỬ

Trong chuyến đi thăm Tiệp-khắc kéo dài ba ngày của tổng thống Ý Francesco Cossiga (từ 3 đến 7.7.1991) lần đầu tiên trong lịch sử quan hệ hai nước một bản hiệp ước về quan hệ và hợp tác hữu nghị đã được hai bộ trưởng ngoại giao Gianni De Michelis và Jiří Dienstbier ký kết. Đây là bước mở đầu cho một loạt hiệp ước tiếp theo mà Tiệp-khắc muốn ký kết nhằm củng cố vị trí của mình ở châu Âu như một nước dân chủ không phụ thuộc. Trong hiệp ước mới này có một điểm quan trọng là các nước cộng hòa trong liên bang Séc và Slovakia được phép quan hệ trực tiếp với Ý không cần thông qua chính phủ liên bang.

(Theo Mladá Fronta Dnes 8.7.1991)

VỀ TÔN GIÁO VÀ NGÂN SÁCH

Ngày 4.7.1991 Quốc hội liên bang Tiệp-khắc đã thông qua luật tự do tín ngưỡng, vai trò của tôn giáo và các tổ chức tôn giáo. Họ có quyền đào tạo người trong các trường riêng thậm chí cả trên trường đại học trong các khoa thần học. Chỉ có luật trao trả lại tài sản cho giáo hội tạm thời chưa được thông qua.

Cùng ngày quốc hội cũng đã thông qua ngân sách của năm 1990. Tổng thu là 152 tỷ 398 triệu Kčs, tổng chi 148 tỷ 384 triệu. Số tiền chênh lệch thu được sẽ dùng để tăng cường nguồn dự trữ tài chính của đất nước.

(Theo Mladá Fronta Dnes 8.7.1991)

CƠN SÓT TỘI PHẠM

Theo thống kê của Ủy ban Helsinki Tiệp-khắc thì số vụ án hình sự xảy ra trong năm 1990 trên toàn lãnh thổ Tiệp-khắc tăng 70% so với năm 1989 (tính hình ở vùng Séc nghiêm trọng hơn nhiều với tỷ lệ tăng 78% so với Slovakia 48%) đồng thời trung tâm tội phạm là Praha. Đặc biệt là các vụ trộm cướp tài sản công dân bằng cách đột nhập vào các căn hộ và nhà nghỉ tăng vọt (tăng 305%), nạn hiếp dâm và giết người cũng xảy ra nhiều hơn (tăng khoảng 70%). Ủy ban kháng định rằng chính phủ Tiệp-khắc chưa phản ứng kịp thời và có hiệu quả trước sự bùng nổ tội phạm này.

(Theo Mladá Fronta Dnes 12.7.1991)

MÁY GẶT ĐẬP LÀM CHƯỚNG NGẠI VẬT

Sáng ngày 11.7.1991 khoảng từ 6h00 đến 8h00 tất cả các đường quốc lộ dẫn vào Bratislava, Košice và những thành phố lớn vùng Slovakia bị phong tỏa bằng các máy móc nông nghiệp như máy kéo, máy gặt đập... Nguyên nhân hành động phản đối này là sự không hài lòng của nông dân đối với chính sách nông nghiệp của chính phủ Slovakia. Họ đòi chính phủ phải mua 80% sản lượng lúa mì năm nay, quy định giá mua tối thiểu và bảo đảm việc xuất khẩu các sản phẩm nông nghiệp dư thừa.

(Theo Mladá Fronta Dnes 12.7.1991)

MỘT DÂN TỘC?

Theo kết quả thăm dò dư luận do Viện phân tích xã hội, trường đại học Tổng hợp Komenského Bratislava tiến hành vào tháng 5 thì 79% người Slovák cho rằng không nên phá vỡ mối ràng buộc giữa họ và người Séc, 34% số người được hỏi nghĩ rằng Slovák và Séc là cùng một dân tộc, 35% coi trọng quốc tịch Tiệp khắc hơn dân tộc tính của mình. Số người ủng hộ chế độ liên bang vẫn chiếm đa số với 53%, 29% muốn có quân đội riêng trong khi 64% phản đối, vấn đề luật lệ Slovakia phải được coi trọng hơn luật của liên bang hay không thì có tỷ lệ đồng ý và phản đối là 31:42 (%) đồng thời có 68% vẫn sẵn sàng bất công trong trường hợp chủ quyền của Slovakia bị đe dọa.

(Theo Mladá Fronta Dnes 29.6.1991)

